

JAARVERSLAG ONDERMIJNING 2021

**BASISTEAM
DOMMELSTROOM**

INHOUDSOPGAVE

INTEGRALE AANPAK CASUISTIEK

Synthetische drugs

Cocaïne

Witwassen

Handhavingsknelpunten

BELEIDSMATIGE INITIATIEVEN

Bestuurlijke weerbaarheid

Maatschappelijke weerbaarheid

ACTIEGERICHTE WERKWIJZE

Bijlage: Diensten overzicht Taskforce-RIEC 2021

DOMMELSTROOM

15 Henneplocaties

1 productielocatie
6 opslaglocaties
2 drugsdumpingen

Damocles 13b
21 sluitingen
3 waarschuwingen

BIBOB
76 BIBOB-onderzoek
2 weigering, 7 voorwaarden

INLEIDING

2021 was voor het AVO (Ambtelijk voorbereidend Overleg Ondernijning) een dynamisch jaar met veel personele wisselingen. Zo werd in een relatief korte periode de accountmanager TF-RIEC, de Operationeel Specialist politie, de Interventiespecialist OM en de boete/fraudecoördinator van de Belastingdienst vervangen door een nieuwe afvaardiging. Tegelijkertijd werd de Operationeel Specialist van de Districtsrecherche toegevoegd aan het AVO. Dit heeft geleid tot nieuwe inzichten in en een frisse blik op de aanpak van ondernijning.

Ook in 2021 hebben de coronamaatregelen de slagkracht in de aanpak van (RIEC)casuïstiek negatief beïnvloed. Een aantal cases liep vertraging/uitstel op vanwege de twee lockdowns. Verder kreeg de handhaving van de coronamaatregelen logischerwijs bestuurlijke prioriteit. Dat had een negatief effect op de beschikbare capaciteit en doekracht inzake ondernijningsgerelateerde casuïstiek. Gelukkig hebben we ook gekeken naar wat wél kon en kunnen we daardoor terug kijken op een geslaagd jaar. Zowel op gebied van de actiegerichtheid als de weerbaarheid zijn er mooie resultaten geboekt.

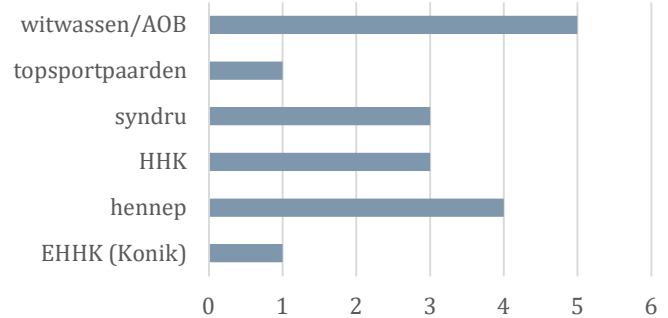
INTEGRALE AANPAK CASUÏSTIEK

Het programma ondernijning Dommelstroom 2021-2022 legt de focus op de aanpak van het crimineel verdienmodel (witwassen en aanpak ongebruikelijk bezit), synthetische drugs (syndru) en cocaïne. Dit sluit aan bij de thema's die regionaal als prioriteit zijn benoemd.

Cijfers RIEC-casuïstiek

Gelopen casussen	17
Casussen eind 2021	5
- Informatiefase	12
- Uitvoeringsfase	5
Nieuwe casussen 2021	4
Afgesloten casussen 2021	12

Thematiek

Synthetische drugs (syndru)

In 2021 hebben er 3 casussen gelopen met betrekking tot syndru. Daarnaast is het, in 2020 gestarte, deelproject syndru en finance doorgestart in 2021. Het deelproject is gericht op autobedrijven die mogelijk fungeren als dekmantel bedrijven (Zie verder onder Handhavingssknelpunten: Konik).

Casus A

Deze basisteamoverstijgende RIEC-casus is gestart in basisteam Maas en Leijgraaf met als aanleiding een openbare orde incident door het subject, waarover de gemeente Uden een bestuurlijke rapportage ontving. Betreffende subject zou ook betrokken zijn bij het opzetten van drugslabs o.a. in gemeente Nuenen c.a.. Tijdens de looptijd van de casus verhuisde het subject naar Geldrop, waardoor Dommelstroom betrokken raakte. Hoofdmoot van de casus was een strafrechtelijk onderzoek naar de rol van het subject bij de productie van synthetische drugs. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een heterdaad aanhouding in een drugslab. Inmiddels zijn ook bestuursrechtelijke (sluiting loods en uitschrijving Geldrop) en fiscale (boekenonderzoek art 55Awr) maatregelen genomen. Hiermee is een belangrijke schakel in de syndru-keten aangepakt.

Man uit Geldrop opgepakt na oprollen drugslab met voor miljoenen euro's aan crystal meth

GELDROP/NISTELRODE - In een groot drugslab dat donderdag is opgerold in het Twentse Boekelo werd crystal meth geproduceerd. Een man (31) uit Geldrop is aangehouden. Hij en een andere man uit Hengelo worden verdacht van drugshandel en het produceren van harddrugs. In

Cocaïne

Naast synthetische drugs is er in Dommelstroom ook aandacht voor de harddrug cocaïne. Dit kwam echter in 2021 niet voor in de casuïstiek.

Witwassen

In 2021 hebben er 5 casussen gelopen met als hoofdthema witwassen. Naast reguliere witwas casuïstiek is er ook gebruikt gemaakt van het handhavingsknelpunt aanpakken van ongebruikelijk bezit (AOB).

Een nieuwe ontwikkeling bij de aanpak van witwassen is de toepassing van het zogeheten zes stappen-arrest witwassen. Dit betekent dat er wel sprake is van witwassen (onverklaarbaar vermogen) maar dat het nog niet duidelijk is op welk gebied. Verdachte dient aan te geven hoe hij/zij over het vermogen kan beschikken. Normaal gezien start een witwasonderzoek pas als er sprake is van een duidelijk gronddelict (bijvoorbeeld exploitatie van hennep). Een mooi voorbeeld hiervan is de actie van de politie in december in Valkenswaard. Subjecten beschikken over opvallend vermogen, maar er zijn geen duidelijke linken naar strafrechtelijke activiteiten. De verdachte moet dan zelf bewijzen hoe hij aan het ongebruikelijke bezit (bijvoorbeeld een dure auto) komt. Als er geen goede verklaring kan worden gegeven dan dat niet plausibel zijn, dan volgt een witwasverdenking en een eventuele vervolging.

Politie arresteert Valkenswaardse en haar ouders voor witwassen: beslag op auto en designertassen

VIDEO VALKENSWAARD - De politie hield maandagochtend een Valkenswaardse vrouw (21) aan op verdenking van witwassen. Ook haar ouders (51 en 53 jaar oud) gingen in de boeien. Onder andere een auto, merkkleding en designertassen werden in beslag genomen.

Chiel Timmermans 6 dec. 2021 Laatste update: 06-12-21, 21:14

HANDHAVINGSKNELPUNTEN

De twee, in 2020 gestarte, HandHavingsKnelpunten (HHK) Konik en Centaur hebben in 2021 een vervolg gekregen. Hieronder een samenvatting.

Konik

In 2020 is gestart met dit HHK (deelproject syndru en finance) met als voornaamste doel integraal onderzoeken of het vermoeden dat een aantal bedrijven ondermijnende criminaliteit faciliteert juist is. Daarnaast heeft het als doel om (als dit inzicht is verkregen en het vermoeden wordt bevestigd), de autobranche binnen de gemeente Nuenen te zuiveren, waardoor een gezonder ondernemersklimaat ontstaat voor de bonafide autobedrijven binnen de gemeente Nuenen.

Een eerste analyse is in 2020 opgeleverd met de conclusie dat toepassen van aanvullende indicatoren nodig is om een goed inzicht te krijgen. In 2021 is verder geanalyseerd om meer inzicht te krijgen. Ondanks de beperkte informatie die beschikbaar was, kan geconcludeerd worden dat de autobranche in Nuenen in enige mate faciliterend is aan ondermijnende criminaliteit. Zo zijn mogelijk een aantal autobedrijven, bewust of onbewust, betrokken bij witwaspraktijken, diefstal of heling van gestolen voertuigen of onderdelen en weer andere bedrijven

lijken betrokken bij fraude en oplichtingspraktijken. Bovendien is eerder bij verschillende autobedrijven op diverse vlakken regelovertreding geconstateerd en zorgen meerdere bedrijven voor leefbaarheidsproblematiek in de omgeving. Daarnaast is bij een relatief groot aantal autobedrijven onduidelijk of zij zich wel serieus bezig houden met werkzaamheden binnen de autobranche en lijken veel van deze bedrijven niet levensvatbaar.

De gemeente Nuenen blijft, samen met de ketenpartners, inzetten op verbetering van het ondernemingsklimaat van Eeneind door middel van o.a. structurele bestuurlijke controles, monitoring van het verloop van bedrijven (o.a. via KvK) en toepassen van een exploitatievergunningensysteem (Bibob). Dat laatste blijkt nu vruchten af te werpen vanwege het vertrek van een aantal bedrijven.

Aanpak criminele autobedrijven in Nuenen lijkt te werken: dertien zaken al vertrokken

NUENEN - De aanpak van criminele autobedrijven op Eeneind in Nuenen lijkt te werken. Dertien bedrijven zijn vertrokken, sinds de gemeente van ondernemers een kijkje in de boeken eist.

Bron: ED 16-12-21

Centaur

Binnen de Belastingdienst, Douane en de FIOD in Nederland, maar ook bij hun partnerorganisaties in de Benelux, zijn er signalen dat er binnen de paardensportbranche van het topsegment, de zogenoemde elitepaarden, mogelijk sprake is van (internationale) fraude. Deze signalen hebben betrekking op het mogelijk witwassen van "zwart" geld (niet gefiscaliseerd), van het witwassen van crimineel verkregen vermogen, van BTW-(carrousel) fraude en van discutabele vormen van uit- en invoer van paarden. Het project, dat mede door gemeente Valkenswaard is ingediend (Valkenswaard heeft een relatief grote concentratie van branche-gerelateerde bedrijven), heeft als doel zicht te krijgen op de elitepaardenbranche in Oost-Brabant en Limburg en de bijbehorende key-players en de geldstromen die hier onder liggen. In het najaar van 2021 is door de

projectorganisatie een rapport opgeleverd. Door beperkingen aangaande registratie en informatiedeling tussen overheidspartners bleek het niet mogelijk om een lijst met spelers op te stellen. Hierdoor blijft de omvang van de branche onduidelijk. Uit de rapportage blijkt dat de elitepaardenbranche wordt gekenmerkt door een gesloten cultuur, internationale aspecten en gebruik van contant geld. De branche stoelt op een handelsproces met veel schakels en verschillende spelers. Dit kan leiden tot malversaties, zoals: witwassen, oplichting, belastingontduiking/-ontwijking en drugscriminaliteit. Malversaties in de elitepaardenbranche lijken vooral fiscaal te zijn, drugscriminaliteit en bijbehorende witwaspraktijken komen meer voor in de recreatieve paardenbranche.

Aanbevolen interventies, zoals kennisniveau verbeteren, intensivering controles en verbeteren van de informatiepositie, zijn bijna allemaal gericht op het verbeteren van de positie van de toezichhoudende instanties zoals belastingdienst, gemeenten en Nvwa. Alle interventies worden van belang geacht om malversaties en kwetsbaarheden in de elitepaardenbranche tegen te gaan en te voorkomen. Het HHK wordt in 2022 voortgezet en richt zich dan o.a. op de recreatieve paardenbranche.

Enorme zwendel in paardenhandel miljoenendeals op basis van vertrouwen en handjeklap

Bij de handel in exclusieve spring- en dressuurpaarden wordt in Nederland flink gesjoemeld. Volgens de Belastingdienst is er 100 miljoen euro aan belasting ontlopen, opsporingsdiensten vrezen voor grootschalig witwassen in de miljardenbranche.

Chiel Timmermans & Bart-Jan van Rooij < 07-08-21, 03:00 Laatste update: 07-0

Bron: AD 7-8-21

BELEIDSMATIGE INITIATIEVEN

1. Bestuurlijke weerbaarheid

In Dommelstroom is in 2021 breed ingezet om, naast casuïstiek en actieweken, de bestuurlijke weerbaarheid, integriteit, samenhang en samenwerking te versterken.

Meld Misdaad Anoniem

Op 1 mei 2021 zijn de zes gemeenten uit Dommelstroom aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem (M.). De gemeenten ontvangen sinds mei rechtstreeks relevante signalen over criminaliteit en fraude in hun gemeenten. De samenwerking met M. vergroot de informatiepositie van de gemeenten en versterkt hiermee de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit.. Tot nu toe werden de ontvangen meldingen door de gemeente mono of in samenwerking met de politie opgevolgd.

Uitvoeringsprotocol Regionaal hennepconvenant

Na een lang traject van voorbereiding is een uitvoeringsprotocol voor Dommelstroom van het regionale hennepconvenant tot stand gekomen. Dit protocol is afgestemd met alle partners en is bedoeld om de samenwerking met betrekking de aanpak van hennep tussen alle partners (de vijf woningcorporaties, Brabant Water, UWV, Enexis, politie, gemeenten, VRBZO) te verstevigen.

In november vond de kickoff plaats waarbij o.a. werkafspraken zijn gemaakt ten behoeve van de uitvoering en de overlegstructuur.

De teamleider van het DIT en de Basisteam programma leider (BTPL) trekken gezamenlijk deze kar.

Samenwerking met de zes gemeentesecretarissen

Sinds 2020 vinden er structureel overleggen plaats met de Basisteam programma leider (BTPL) en de zes gemeentesecretarissen op gebied van het versterken

van de samenwerking en de bestuurlijke weerbaarheid. Hieraan zijn vijf thema's met projecten gekoppeld:

- Veilig Publieke Taak (VPT)
- Integriteit
- Bibob
- Actieplannen Ondermijning
- Verhogen Informatiepositie

Per thema is een gemeentesecretaris als ambassadeur aangewezen. De thema's worden aangejaagd door een projectleider onder de vlag van de ondermijningsstructuur in Dommelstroom (projectgroep ondermijning). Op diverse thema's is ondersteuning ingevlogen vanuit het Taskforce-RIEC. In 2021 is de samenwerking verder verstevigd en hebben de gemeentesecretarissen besloten de projectstructuur te verlengen.

Hieronder per thema de behaalde resultaten.

VPT (Veilig Publieke Taak)

Ten behoeve van het veilig kunnen uitvoeren van de publieke taak is er - in samenwerking met programma bestuurlijke weerbaarheid van TF-RIEC - een VPT-protocol opgesteld voor het hele basisteam. Het protocol omvat niet alleen afspraken over agressie en geweld, maar raakt het hele veiligheidsbeleid binnen de gemeentelijke organisaties (van cameratoezicht tot interventieteams). In 2021 heeft over dit protocol binnen alle zes de gemeenten besluitvorming plaatsgevonden (OR-en en colleges) en is gestart met de implementatie ervan. Dit thema is dan ook afgerond.

Integriteit

In het kader van de bevordering van integriteit is een start gemaakt met het onderzoeken van de mogelijkheid om sleutelfiguren binnen de gemeentelijke organisatie te screenen op integriteit. Omdat een handreiking vanuit de VNG pas medio 2021 gereed kwam, is wat vertraging op de lijn ontstaan. In 2022 zal dit verder worden voortgezet. Binnen dit thema wordt overigens ook gekeken naar andere maatregelen om de integriteit te vergroten zoals het houden van dilemmatrainingen.

DOMMELSTROOM

BIBOB

Wet BIBOB (Bevordering Integriteitsbeoordelingen Openbaar Bestuur) biedt waardevolle bestuurlijke handvatten in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. In 2020 is er een projectgroep opgericht om o.a. het BIBOB beleid van de gemeenten in Dommelstroom te uniformeren. Dit onder het mom 'de dijken even hoog'. In 2021 is dit eindproduct opgeleverd en in het najaar van 2021 hebben alle zes de gemeenten het eenduidige beleid vastgesteld. Hiermee is de bestuurlijke barrière ten aanzien van ondermijning in Dommelstroom flink verstevigd.

Ook werd samengewerkt op gebied van opleidingen binnen het thema Bibob. In 2021 heeft dit geresulteerd in een aantal cursussen voor gemeenten in Dommelstroom. Deze werden begeleid door de TF-RIEC. Hierdoor is de professionaliteit en daarmee de kwaliteit van de Bibob-toetsen toegenomen.

Traject rondom vergunning aanvragen en toepassing BIBOB	2021
Vergunning-aanvragen waarop BIBOB toegepast <u>kon</u> worden	76
Vergunning-aanvragen waarop Bibob <u>daadwerkelijk</u> is toegepast	76
Aanvragen buiten behandeling gesteld / ingetrokken (door aanvrager)	6
Landelijk Bureau BIBOB ingeschakeld	3
Vergunningen geweigerd	2
Extra voorwaarden gesteld door gemeente	7

Bibob in Dommelstroom 2021

Actieplannen ondermijning

Binnen Dommelstroom wordt gestreefd naar uniforme actieplannen ondermijning. Met een actieplan kan beter sturing worden gegeven aan de maatregelen die de gemeente dient te nemen in het kader van het vergroten van de bestuurlijke weerbaarheid. Een heldere monitor helpt om de voortgang hiervan te bewaken. Het actieplan van gemeente Geldrop-Mierlo heeft gefungeerd als format voor de overige gemeenten. In 2021 heeft gemeente Heeze-Leende een dergelijk plan vastgesteld. Valkenswaard heeft haar bestaande actieplan geëvalueerd en opnieuw vastgesteld.

Het project is daarom beëindigd.

Verhogen informatiepositie (VIK)

De gemeenten Son en Breugel, Nuenen en Geldrop-Mierlo zijn, met ondersteuning van TF-RIEC gestart met het oprichten van een informatieknooppunt. Zij hebben hiervoor o.a. een data-analist ingehuurd. De eerste resultaten van een dergelijk knooppunt zijn reeds zichtbaar. Door het koppelen van de BAG met de BRP binnen het knooppunt is namelijk (langdurige) leegstand in de drie gemeente in beeld gebracht. In 2021 zijn naar aanleiding daarvan ruim 80 panden gecontroleerd. Onder andere bleken meerdere adressen in gebruik te zijn voor de illegale huisvesting van arbeidsmigranten.

Bij alle gemeenten werd onder begeleiding van de TF-RIEC een zelfscan 'verhogen informatie' afgenomen. Hiermee is bij alle gemeenten inzicht ontstaan in waar zij op de ladder staan ten aanzien van dit onderwerp. Er is ook handelingsperspectief geboden om de juiste koers uit te zetten voor een informatieknooppunt ten gunste van de totale dienstverlening.

Ruimte voor nieuwe thema's en nieuwe uitdagingen

We zien dat de bestuurlijke weerbaarheid het afgelopen jaar steeds meer en beter is geborgd binnen de reguliere gemeentelijke processen. Voorbeelden zijn het protocol veilige publieke taak en de actieplannen ondermijning. Hierdoor ontstaat ruimte voor nieuwe uitdagingen. Zo zien we kansen en mogelijkheden om de samenwerking op gebied van communicatie over ondermijning te versterken. Dit vindt nu nog versnipperd plaats. Door samen te werken met de communicatie-afdelingen van de zes gemeenten, wordt de efficiency en de effectiviteit vergroot. In 2021 is dan ook een start gemaakt met het opstellen van een communicatieplan waar een communicatiekalender onderdeel van wordt. Ook willen we kijken of we de actiegerichtheid op bestuurlijk vlak kunnen vergroten. In overleg met de gemeenten zijn dan ook de thema's 'communicatie' en 'actiegerichtheid' toegevoegd aan de opgave van de gemeentesecretarissen om de weerbaarheid verder te vergroten. In 2022 wordt hieraan binnen de huidige projectstructuur verder gewerkt.

Awareness

Awareness rondom het onderwerp ondermijning is en blijft belangrijk. In 2021 zijn er tal van awareness bijeenkomsten georganiseerd. Eenheidscoördinatoren van de politie hebben zogenoemde 'drugstrainingen' verzorgd voor medewerkers van het sociaal domein. Daarnaast werden er in een aantal gemeenten bredere awarenessbijeenkomsten ondermijning georganiseerd voor het sociaal domein. Binnen de gemeenten hebben er sessies plaatsgevonden om de medewerkers, het MT, de raden en colleges te informeren. Voor de raden en de colleges heeft het Bestuurlijk Ondersteunings Team van het Actiecentrum Ondermijning Oost-Brabant de sessies begeleid.

Experience 'De verborgen waarheid'

In het actiecentrum ondermijning aan de Fuutlaan werd de experience 'De verborgen waarheid' gestart. In deze beleefruimte ervaren toezichthouders van gemeenten op een interactieve manier middels een simulatie, escaperoom-ervaring en een napraatsessie de aanpak van ondermijning. Trainers vanuit de Taskforce- RIEC namen hen uitgebreid mee in het doorlopen van een bestuurlijke controle. Alle ins en outs kwamen hierbij ter sprake, zowel inhoudelijk als gericht op het proces en alles wat daarbij komt kijken.

Gemeenten Cranendonck en Nuenen hebben hieraan in 2021 deelgenomen. De experiencerroom verhuist in 2022 naar het politiebureau van Veghel. Gemeenten kunnen dan weer inschrijven en deelnemen.

2. Maatschappelijke weerbaarheid

MELDINGSBEREIDHEID

De complexiteit en verborgenheid van ondermijnende criminaliteit vraagt om een integrale aanpak. Inwoners kunnen hierin een steentje bijdragen door criminaliteit – zoals hennepsteelt en harddrugshandel – bij de overheid te melden. In dat verlengde hebben we in 2021 een aantal specifieke projecten uitgerold.

Gamification

Kan je door middel van gamification de meldingsbereidheid van inwoners rondom ondermijning

vergroten? Met deze vraag begon in 2020 een pilot binnen het programma Maatschappelijke Weerbaarheid van Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland. Deze pilot landde in de gemeente Valkenswaard waar men samen met gemeente en politie aan de slag ging met meldingsbereidheid.

In Valkenswaard werd een Augmented Reality Game (bij velen bekend van apps als Pokemon GO) met de naam 'Eenheid75' ontwikkeld en getest. En dit werkt, er speelden zo'n 170 teams mee. Inwoners kregen een krant op de deurmat met spelinformatie en de instructie om de app Eenheid75 te downloaden. Met de info uit de krant en de app kunnen inwoners op zoek gaan naar signalen van drugscriminaliteit in en rondom het centrum van Valkenswaard.

De escape room die bij het spel hoorde is door de coronamaatregelen pas in de zomer van 2021 geopend. De escaperoom bevond zich in de kelder van cultureel centrum en theater De Hofnar in Valkenswaard. Vele inwoners van de gemeente en ook daarbuiten hebben hiervan gebruik gemaakt. Ook hebben veel professionals van onze ketenorganisaties deze escaperoom doorlopen.

DOMMELSTROOM

N.a.v. de geslaagde pilot in Valkenswaard, hebben in 2021 andere gemeenten (o.a. Veldhoven) in de regio het spel inmiddels uitgerold.

Bondgenootschap ondermijning en vastgoed

De verbinding met wijk, web en wereld en het samenwerken in nieuwe veiligheidscoalities, met publieke en private partners wordt steeds belangrijker. In het najaar van 2021 is voor het district Helmond (samenwerking Dommelstroom en Peelland) daarom een eerste verkenning gehouden voor een bondgenootschap ondermijning in relatie tot vastgoed. Diverse branchevertegenwoordigers (o.a. notariaat, makelaardij en alle woningcorporaties binnen het district) hebben samen met TF-RIEC, de BTPL-ers en politie verkend wat we hierin van elkaar kunnen leren en wat we voor elkaar kunnen betekenen. De eerste zaadjes zijn dan ook geplant voor een verdere samenwerking met de partners in 2022 op dit thema.

Lokale initiatieven maatschappelijke weerbaarheid

In 2021 werden in Dommelstroom meerdere lokale initiatieven ondernomen om de awareness en weerbaarheid van inwoners te vergroten. Enkele voorbeelden, waarbij ook de TF-RIEC heeft ondersteund, zijn de 'Bijtende Bende' in Heeze-Leende en de weekmarkt in Valkenswaard tijdens de Week van de Veiligheid, waarbij men o.a. kon ervaren hoe een XTC-lab ruikt.

Bijtende Bende in Heeze-Leende. Bron: facebook gemeente Heeze-Leende.

WEERBARE JEUGD

Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland werkt in het kader van het programma Maatschappelijke weerbaarheid samen met Cordaad Welzijn om de problematiek rondom weerbare jeugd/jeugdcriminaliteit zichtbaar te maken. Een product van deze samenwerking is de film ZICHT die in 2020 werd gelanceerd. In deze korte film, vertellen jongeren, ouders en andere betrokkenen hun verhaal rondom deze problematiek.

De film is in 2021 verder uitgerold in o.a. Valkenswaard en Heeze-Leende.

In 2021 is door HALT een lespakket voor middelbare scholen ontworpen rondom dit thema, waarbij de film ZICHT centraal staat.

KWETSBARE BRANCHES

Uit onderzoeken en casuïstiek blijkt dat verschillende branches in onder meer winkelstraten en industrieterreinen veelvuldig gebruikt worden in het kader van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Verschillende branches zijn kwetsbaar omdat ze vrijwel niet onderworpen zijn aan overheidstoezicht (blindspots) en er sprake is van lage toetredingseisen zoals het ontbreken van een vergunningsplicht. Geen (of een verhulde) goederenstroom en veel contante betalingen maken dat in deze branches makkelijk te sjoemelen is met cijfers. Daarnaast vallen deze bedrijven niet op in het straatbeeld.

Maar het gaat om meer dan witwassen alleen.

Ondernemers stellen hun locaties ter beschikking voor productie, opslag en doorvoer, worden afgeperst en opgenomen in malafide circuits. Criminelen verwerven onroerend goed en daarmee invloed in een buurt of gemeente. De risico's van deze gang van zaken voor de samenleving zijn niet te onderschatten, omdat de macht van de overheid, de markt en de burgers op deze wijze verschuift naar criminele organisaties. Ook kan een 'verziekt ondernemersklimaat' ontstaan als gevolg van bijvoorbeeld oneerlijke concurrentie.

Pilot bedrijventerreinen

Binnen het programma 'Kwetsbare Branches' participeren de gemeenten Son en Breugel (Ekkersrijt) en Geldrop-Mierlo (Spaarpot), (samen met drie andere gemeenten in Zeeland/Brabant) vanaf medio 2021 in een specifiek project in samenwerking met het Expertisecentrum Veiligheid, lectoraat ondermijning van Avans Hogeschool. In dit project is men aan de slag met het ontwikkelen van een compleet handelingsperspectief voor de aanpak van ondermijning op bedrijventerreinen. In deze 'toolbox' komen producten terug als een indicatoren set en handelingsperspectief, zowel lokaal als integraal. Daarvoor wordt concreet gebruik gemaakt van wetenschappelijk onderzoek, maar ook ervaringen en kennis uit de regio en daarbuiten (landelijk). In dat verlengde is er door de deelnemende gemeenten reeds veldwerk verricht in de vorm van een aantal bestuurlijke controles op de betreffende bedrijventerreinen (lees verder bij Actiegerichtheid, actieweek 4).

Momenteel zitten we in de laatste fase van het project en zal in Q1 2022 de toolbox worden opgeleverd en gedeeld.

Buitengebied

Schuren en loodsen in het buitengebied bieden gelegenheid voor drugscriminaliteit en de verwachting is dat steeds meer agrarisch vastgoed leeg komt te staan. In de regel geldt: hoe meer leegstaande schuren in het buitengebied, hoe meer ruimte en gelegenheid criminelen hebben om hun netwerk te vestigen. Om zicht te krijgen hoe dit zich manifesteert in Dommelstroom en om de weerbaarheid van agrariërs te vergroten, zijn ruim 100 agrariërs bezocht in de gemeenten Nuenen en Heeze-Leende. Gemeente en politie trokken hierin gezamenlijk op. Benieuwd naar de resultaten? Kijk dan verder hieronder (actieweek 3).

ACTIEGERICHTE WERKWIJZE

Actieweken 2021

In 2021 hebben we vier actieweken ingepland met als doel de slagkracht te vergroten. In tegenstelling tot 2020 zijn de actieweken thematisch opgezet. De volgende thema's kwamen aan bod: leegstaande panden, garageboxen, buitengebied en bedrijven-terreinen.

Het Dommelstroom Interventie Team (DIT) heeft een rol gespeeld bij de voorbereiding en uitvoering van de controles in de actieweken.

Hieronder een overzicht van behaalde resultaten.

Actieweek 1: Leegstand

Langdurige leegstand is een van de indicatoren die kan duiden op de mogelijke aanwezigheid van voornoemde vormen van ondermijnde criminaliteit. In zowel Son en Breugel als Nuenen werden circa 20 adressen bezocht, in Geldrop-Mierlo ongeveer 40. Een greep uit de resultaten:

- op diverse adressen bleek sprake van leegstand door verkoop, verbouwing, verhuizing en/of overlijden;
- meerdere adressen bleken in gebruik te zijn voor de huisvesting van arbeidsmigranten, deels in strijd met het bestemmingsplan;
- bij enkele panden zijn onjuiste inschrijvingen in de Basisregistratie Personen vastgesteld;
- een aantal locaties bleek in gebruik voor bedrijfsdoeleinden en dus in strijd met de woonbestemming.

Grootscheepse controle: 36 arbeidsmigranten wonen illegaal

GELDROP-MIERLO/NUENEN/SON EN BREUGEL - Bij een grootscheepse controle vorige week in de gemeenten Geldrop-Mierlo, Nuenen en Son en Breugel is gebleken dat in zes woningen arbeidsmigranten illegaal werden gehuisvest. Er woonden in totaal 36 personen.

Bron: ED 29-3-21

Actieweek 2: Garageboxen (juni)

Er zijn in drie gemeenten (Geldrop-Mierlo, Son en Breugel en Valkenswaard) in totaal 170 boxen geopend. Over het algemeen zijn er weinig bijzonderheden aangetroffen. Twee geopende boxen hebben geleid tot nader onderzoek vanuit de politie. Gemeente Nuenen controleerde een aantal panden die in eigendom van de gemeente zijn.

▲ Controle van garageboxen door het DIT, Dommelstroom Interventie Team in Geldrop © Dave Hendriks

Afgelegen garageboxen in Geldrop ideaal voor criminelen: actieteam opent ze één voor één

GELDROP - In de strijd tegen criminaliteit spieken gemeente en politie deze week tijdens een grote controleactie in 90 Geldropse garageboxen. Een paar jaar terug overleed in het dorp een man bij zijn provisorische drugsclub in een garagebox. En dat moet geen navolging krijgen.

Bron: ED 2-7-21

Wapens in garagebox Valkenswaard

VALKENSWAARD - Bij een grote controle van garageboxen in Valkenswaard zijn deze week in één van die boxen wapens aangetroffen die vergunningsplichtig zijn. In diezelfde box lagen ook twee stroomstootwapens.

Ad de Koning 29-06-21, 21:17 Laatste update: 29-06-21, 21:19 Bron: ED

Tijdens de controle door het Dommelstroom Interventie Team (DIT) werden in totaal zo'n 40 garageboxen in de Torenstraat en Dijkstraat doorzocht. Los van de wapenvondst, waar de politie nader onderzoek naar doet, kwamen misstanden aan het licht.

Bron: ED 29-6-21

Actieweek 3: Buitengebied (september)

Op dinsdag 28 september en donderdag 30 september 2021 zijn teams van de politie samen op pad gegaan met medewerkers van de gemeente Nuenen, respectievelijk Heeze-Leende. Ruim honderd adressen in het buitengebied werden bezocht. Daarbij zijn geen grote misstanden aan het licht gebracht. Bewoners of gebruikers van de panden reageerden positief. Het gesprek met bewoners en gebruikers van diverse panden is aangegaan om te waarschuwen voor ondermijnende criminaliteit in het buitengebied. Ook is hen gewezen op contactmogelijkheden om criminaliteit te melden al dan niet anoniem. Gebleken is dat er wel signalen van ondermijning zijn, maar dat men ook weerbaar is.

De gemeente Geldrop-Mierlo heeft begin oktober integrale bestuurlijke controles gehouden i.s.m. het DIT bij selfstoragebedrijven in het buitengebied (controles van de adressen waar ze in de eerste actieweek van 2021 niet aan zijn toegekomen).

Actieweek 4: Bedrijventerreinen (december)

Aan deze actieweek nam alleen de gemeente Geldrop-Mierlo deel. Op bedrijventerrein Spaarpot werden in totaal zestien locaties door het DIT bezocht. Op één locatie was sprake van illegale bewoning en onvoldoende brandveiligheid. Verder werd in meerdere bedrijven een merkwaardige opslag van brand- en milieugevaarlijke stoffen gevonden. Tijdens het onderzoek is ook ruimte gemaakt om eigenaren en huurders te informeren over gevaren van verhuur aan onbetrouwbare personen.

Illegale bewoning op industrieterrein Spaarpot

Tijdens controles op industrieterrein Spaarpot in Geldrop is de politie dinsdag gestuit op meerdere overtredingen. Het gaat dan om illegale bewoning en brandveiligheid.

Bron: Studio040 15-12-21

Actiedag Selfstorage

Tussen de actieweken door werd op 19 april 2021 binnen district Helmond een grote actiedag

georganiseerd met als thema selfstoragebedrijven. Zowel in de basisteams Peelland als Dommelstroom werden bedrijven die boxen verhuren voor opslag bestuurlijk gecontroleerd. In Dommelstroom namen de gemeenten Cranendonck, Heeze-Leende en Geldrop-Mierlo deel aan de actiedag. Eigenaren en huurders werkten volop mee en werden door het DIT op de risico's gewezen van het huren van opslagboxen onder het mom: 'Je kan maar één keer NEE zeggen'.

Criminelen zijn gek op opslagboxen in regio: 'Toen hij het dubbele huurbedrag wilde betalen, wist ik zeker dat het niet klopte'

BUDEL-SCHOOT - Opslagboxen zijn een populaire plek voor criminelen om hun wapens, drugs of geld anoniem op te bergen. Dat beseffen de verhuurders zelf ook, blijkt uit controles in de regio. Zij proberen dubieuze figuren buiten de deur te houden met beveiligingscamera's, contracten en inspecties.

Chiel Timmermans 13-05-21, 06:00 Laatste update: 14-05-21, 09:37

Bron: ED 13-5-21

Dommelstroom Interventie Team (DIT)

De samenwerking met het in 2020 opgerichte Dommelstroom Interventie Team werd in 2021 verder verstevigd. Zo kreeg het DIT een voorbereidende en ook operationele rol bij de actieweken.

Het DIT heeft een eigen verslaglegging, maar hieronder enkele resultaten van het DIT in relatie tot ondermijning die de media hebben gehaald.

Kwekerij met 400 hennepplanten aan Instraat in Budel

CRANENDONCK - Het Dommelstroom Interventie Team (DIT) heeft donderdag 8 april tijdens een controle-actie een kwekerij met 400 hennepplanten ontdekt aan de Instraat in Budel.

Willie Thijssen 09-04-21, 12:04 Laatste update: 09-04-21, 21:42

Bron: ED 9-4-21

Voertuigen afgepakt bij vondst hennepkwekerij in Budel: 'Misdaad mag niet lonen'

Bron: [Cranendocnk24.nl](https://cranendocnk24.nl) 9-4-21

Vermoedelijk methlab gevonden in schuurtje in Heeze, man en vrouw aangehouden

VIDEO HEEZE - Een actieteam stuitte woensdagmiddag in een schuur aan de Somerenseweg in Heeze op een ingericht drugslab te maken. Twee aanwezigen zijn aangehouden. Vermoedelijk wilde de man en vrouw het verslavende crystal meth produceren.

Erik Luiten, Chiel Timmermans 2 jun. 2021 Laatste update: 03-06-21, 10:23

Bron: [ED 2-6-21](#)

ONDERSTEUNING TASKFORCE-RIEC BRABANT-ZEELAND

De Taskforce-RIEC ondersteunt en faciliteert de regionale en lokale aanpak van ondermijning.

Ondermijnings-casuïstiek wordt mogelijk gemaakt door het RIEC d.m.v. het convenant, werkproces, en inhoudelijke begeleiding en advies.

Het RIEC adviseert partners over het verbeteren van de integrale aanpak.

Ook in 2021 werd door de Dommelstroomgemeenten weer volop gebruik gemaakt van de expertise op gebied van Bibob en juridische vraagstukken.

Diverse malen is aangehaakt bij de webinars van de 'scientists on the job', het TNO-lab dat met een aantal wetenschappers weer paraat stond ter ondersteuning van de gemeenten op gebied van gedragswetenschap.

Verder adviseert en innoveert de Taskforce-RIEC op programmatische thema's: het buitengebied, kwetsbare branches, financiële dienstverleners, transport en logistiek. Waar het aansluit bij lokale prioriteiten maken we gebruik van deze expertise. Denk hierbij aan de zelfscan verhogen informatiepositie, de wijkversterkingsplannen en de proeftuin bedrijventerrein en weerbare jeugd. In de bijlage is een dienstenoverzicht opgenomen.

Overzicht Bestuurlijke controles Dommelstroom

Bestuurlijke controles	2021
Bezochte objecten in (afgesloten) RIEC-casus	6
Bezochte objecten in overige (niet-RIEC) ondermijningcasuïstiek	114
Opgelegde dwangsommen i.r.t. ondermijning	1
Opgelegde last onder bestuursdwang i.r.t. ondermijning (m.u.v. sluiting)	3

DOMMELSTROOM

Bijlage

Dienstenoverzicht 2021 Taskforce-RIEC

Door toetreding tot het convenant verkrijgen de partners dienstverlening van de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland, waaronder:

- toegang tot relevante kennis en expertise die binnen de Taskforce-RIEC Brabant-Zeeland beschikbaar is;
- advisering en ondersteuning bij de aanpak van ondermijningsvraagstukken en -casuïstiek;
- verbinding van innovatiebehoeften aan kennis en expertise en aansluiting bij (integrale) uitvoeringskracht van het netwerk.

Concrete bijdragen 2021:

- Accountmanager TF-RIEC (single point of contact):
 - Neemt deel aan het AVO en de projectgroep ondermijning.
 - Bewaakt de afspraken binnen het TF-RIEC convenant.
 - Biedt de gemeenten ondersteuning ten behoeve van bestuurlijke weerbaarheid (adhv 'fitte piramide').
 - Is voor het basisteam linking-pin binnen de TF-RIEC organisatie.
- Communicatieadviseur TF-RIEC:
 - Neemt deel aan de werkgroep communicatie tbv opstellen communicatieplan
 - Ondersteunt integrale actie communicatie.
 - Begeleidt de uitrol van social mediacampagne
 - Begeleiding van de AR-game Eenheid75 Valkenswaard
- BIBOB expert/Juristen:
 - Neemt deel aan de projectgroep BIBOB Dommelstroom.
 - Ondersteunt bij de totstandkoming van nieuw BIBOB beleid in Dommelstroom.
 - Ondersteuning in BIBOB-dossiers.
 - Ondersteuning in juridische casussen.
- Onbeperkt toegang tot het kennisplatform ondermijning. Daar worden landelijke en regionale best practices op het gebied van de aanpak van ondermijning ter beschikking gesteld.
- Actiecentrum:
 - Handgeld 2021 (ad. € 5.000,00): in 2021 besteed aan cofinanciering MMA en expertsessie verhogen informatiepositie in januari 2021
 - De regionale programmaleider faciliteert het Basisteam programmaleiders overleg waar de aanpak in Oost-Brabant wordt afgestemd en best practices worden gedeeld.
 - Financiering inzet speurhonden controle selfstorage Geldrop-Mierlo
 - Ontkleurd projectleider Rabarber.
- TF-RIEC verzorgt training en opleiding:
 - Casus- en projectleider.
 - Informatiecoördinator.
 - Bibob-cursussen voor Dommelstroom
 - Training 12 toezichthouders DIT

DOMMELSTROOM

- Programma bestuurlijke weerbaarheid:
 - Adviserende rol op thema VPT voor de projectgroep VPT Dommelstroom.
 - Bijdrage versterken informatiepositie door o.a. deelname werkgroep Innovatie Dienst Dommelvallei
 - Zelfscan Versterken Informatiepositie alle zes de gemeenten + adviesdocument
 - Ondersteuning bestuurlijk afpakken (RIEC-casus Heeze-Leende)
 - Ondersteuning bij integriteitsbijeenkomst gemeenteraad ihkv de verkiezingen
 - Experientieroom 'De Verborgene Waarheid' (deelname 2021 door Cranendonck en Nuenen)
- Programma maatschappelijke weerbaarheid:
 - Bijtende Bende Heeze-Leende
 - Pilot bedrijventerreinen i.s.m. lectoraat ondermijning Avans
 - Ondersteuning 'bondgenootschap' Vastgoed
 - Uitrol film ZICHT (Valkenswaard en Heeze-Leende)
 - Weerbare jeugd: webinar straatcultuur, leertafel Straatcultuur, online jongerengedrag (Valkenswaard)
- Programma Sociale weerbaarheid
 - wijkversterkingsgelden voor de wijkgerichte aanpak van malafide autobedrijven Eeneind Nuenen (ad. € 160.000,00).
 - organiseert Leerkring Jonge aanwas.
- Team complexe casuïstiek (TCC):
 - Verschillende analyseproducten Konink verzorgd.
- BOT:
 - Ondersteuning ihkv integriteit (verschillende gemeenten)